

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piæ, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Renouamini spiritu mentis uestræ, & ind. Eph. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

superbe exaltauerit in futuro humiliabitur: & qui se in hoc seculo ueraciter propter dominum Christum humiliauerit, in futuro exaltabitur. Sicut ergo inter superbos semper iurgia sunt, sic inter humiles pax & concordia inuiolata conseruatur. Quoniam qui se humiliant in presenti, exaltabuntur in futuro, quando illam desiderabilem uocem audire merebuntur: Euge serue bone & fidelis, quia Mat. 25. super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium domini tui.

DOMINICA XX. POST PENTECOSTEN, ad Ephesios iij.

FRatres, Renouamini spiritu mentis uestræ, & induite nouum hominẽ, qui secundum deum creatus est in iustitia & sanctitate ueritatis. &c]. Hæc uerba Apostoli ex superioribus pendent. nam sic alloquitur Ephesios. inquit: Deponite uos secundum pristinam conuersationem, ueterem hominẽ, qui corrumpitur secundum desideria erroris. Ac deinde subdit: [Renouamini autem spiritu mentis uestræ.] Pristina conuersatio est peccatum, & in peccatis manere. Vetus autem homo, conuersatio ueteris hominis Adæ: Quicumq; enim in peccato manet, conuersationem ueteris hominis habet. Qui homo (id est, conuersatio illa) corrumpitur & deprauatur secundum desideria errorum & uitiorum. Renouamini, inquit, spũ mentis uestræ. Spiritum & mêtẽ pro uno debemus accipere, secundum beatum Augustinum, id est, pro rationabilitate mêtis. Duæ sunt autem renouationes. Vna est subitanea ac momentanea, quæ fit in baptisate, in qua renouamur ab

omnibus peccatis originalibus & actualibus Altera, quæ fit per spatium temporis, & per assiduitatem lectionis, & per operatiõem bonorum operum, de qua hic dicitur. Dum enim animus ea quotidie per studiũ lectionis de deo intelligit, quæ antea ignorabat, & dum proficit quotidie de uirtute in uirtutem, quotidie innouatur. Tale est ergo acsi diceret: Estis renouati in baptisinate, renouamini quotidie per studium lectionis, ea de deo intelligendo, quæ antea uos latebant, & crescẽdo de uirtute in uirtutem. Et induite, inquit, nouum hominẽ. Nouum hominem appellat, noui hominis conuersatiõem, uel ipsum dominum Iesum. Videamus quomodo sit ipse nouus homo, & secundum deum creato Cõceptus est in utero uirginali opere spiritus sancti, ex semine mulieris sine semine uiri: hoc nouum fuit. Natus est de uirgine, & hoc nouũ fuit. Fecit miracula quæ nemo alius fecit. Conuersatus est sine peccato in hoc mundo, uerus deus, & uerus homo. Resurrexit a mortuis: & hæc omnia noua fuerunt & sunt. Secundum deum creatus est in iustitia, quia iustus est. In sanctitate & ueritate, quia sanctus & uerus est. Et non solum iustus, sanctus & uerus, sed insup ipsa iustitia, ipsa sanctitas & ueritas. Quod ergo dicit, Induite nouum hominem, tale est acsi diceret: Induite dñm Iesum Christum, id est, conuersationem noui hominis, & omnes uirtutes quas intelligitis in Christo esse. Quicumq; enim assumit iustitiã, sanctitatẽ, ueritatẽ, sapiẽtiã, charitatẽ, omnesq; uirtutes quæ in Christo cognoscit eẽ, Christũ utiq; induit. Propter quod deponentes mendacium, loquimini ueritatem, unusquisq; cũ proximo suo.]

¶ Quia omne mendacium a diabolo est, qui est mendax, & pater mendacij: quicumque filij ueritatis sunt, debent deponere & abijcere mendaciū, dolositatē & dupliciratem, & loqui ueritatem de animo puro cum omni homine, non solum cum Christiano, uerū etiā cum hæretico & pagano, quia omnes sunt nostri proximi. Et quare debemus loqui ueritatē cum proximo? [quoniam sumus inuicē membra.] Est Christus caput, membra illius sunt electi. Et sicut membra corporis nostri sunt sibi inuicem necessaria, & sibi ministrant inuicem quæ uel necessaria sunt. Verbi gratia: Oculus est necessarius manui & pedi, & manus & pes oculi: ideoque ministrat oculus manui & pedi lumen, manus autē abs tergit illum & lauat a sordibus. Sic in sancta ecclesia prædicator qui libet qui est oculus, debet ministrare lumen scientiæ & prædicationis alijs qui sunt manus & pedes, id est, qui sunt eleemosynarij, & qui currunt ad sepeliendum mortuum, & qui actiua uitæ sunt dediti. Contra illi debent de sua substantia sustentare oculum, id est, prædicatorem, præbentes ei cibum & potum, & ministrantes cetera quæ necessaria illi sunt: quod faciēdo, sibi inuicē erunt membra. Sequitur: Irascimini & nolite peccare.] Dupliciter possumus hoc intelligere. Si quando peccatis, & a uia rectitudinis diabolo suadente receditis, irascimini uobis metipsis & indignamini, ne amplius talia faciatis, castigando corpus uestrum uigilijs & ieiunijs. Aliter. Etsi, inquit, irascimini, nolite iram perficere. Permittit quidē Apostolus irasci, quod humanum est, sed prohibet uindictam expetere, quod iam non est humanum: quia ira uiri iustitiam dei non operatur. Iac. 1.

Sol non occidat super iracundiam uestram,

Similiter & hoc duplici modo potest intelligi. Dicamus simpliciter: Sol non occidat super iracundiam uestram, id est, si commoti fueritis ad tēpus aduersus proximum, ante solis occasum reconciliamini, & recedat ira a uobis. Aliter: Sol appellatur Christus in scripturis sacris, ut ibi: Vobis timētibz nomē meum, orietur sol iustitię. Qui sol plerunq; propter iram quę uindictam expetit, & propter discordiam, occidit uobis: id est, recedit a uobis, sicut occidit falsis prophetis, de quibz dicitur: Occidit eis sol, cū adhuc media esset dies. [Sol non occidat super iracundiam uestram,] id est, caute ne propter uestram iram & propter uestrum peccatum, recedat sol iustitię Christus a uobis.

Mal. 4.

Ier. 15.

Nolite locū dare diabolo, id est, nolite uindictā expetere, neq; irasci ultra modū, ne recedat sol a uobis Christus, & adueniat diabolus princeps tenebrarum. Quandocunq; em̄ peccamus, locum damus diabolo in nobis. [Qui furabatur] bona aliorum, [iam nō furetur.] Vel qui furabatur uerba & doctrinam euangelij per hæreticam prauitatem, sicut propheta falsi, qui furabantur sibi uerba, de quibus dicitur. Vidēt uana & diuinant mendacium, dicentes: Hęc dicit dñs, cum dñs non miserit eos: iam nō furetur, sed recedat ab errore suo.

Ier. 15.

Magis autem laboret, operando manibus suis quod bonum est, ut habeat unde tribuat necessitatem patienti.

Ille qui ante furabatur, non solum debet a furto cessare, sed debet operari manibus suis, ut habeat unde sustentet alios inopem patientes.